

YASHIL

IQTISODIYOT
va
TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

“MILLIY IQTISODIYOTNI BARQAROR
SAQLASHDA “YASHIL IQTISODIYOT”,
“YASHIL MOLIYA”, “YASHIL
BUXGALTERIYA” VA ILG‘OR MUHANDISLIK
MAKTABLARINI ILMIY-AMALIY
INTEGRATSIYALASHTIRISH DOLZARBLIGI”

Maqola va tezislar to‘plami

2025-YIL
30-MAY

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

*Elektron nashr. 307 sahifa.
E'lon qilishga 2025-yil 11-martda ruxsat etildi.*

Bosh muharrir o'rinbosari:
Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:
Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoira Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

- Salimov Okil Umrzokovich**, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjavevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Viktorovna, Candidate of Economic Sciences (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Khusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Rakhimovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridakhon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

Omborxonada wms tizimidan foydalanishni afzalliklari.....	16
G'ofurov Shoxjaxon Abdumajit o'g'li, Yuldashev Abduhakim Abdukarimovich	
Интеграция проектного офиса в корпоративную структуру строительной компании, работающей по ерс-контрактам.....	21
Махмудов Сардор Козим угли	
Investition muhit va unga ta'sir etuvchi omillar tahlili	24
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li	
Tadbirkorlik faoliyati to'g'risidagi itimoiy-iqtisodiy qarashlar tahlili.....	27
Abduvohidov Behzod XXX	
Tijorat banklarida kredit portfelini boshqarishning asosiy yo'nalishlari.....	30
Jo'rayev Eldor Berdibekovich	
O'zbekistonda davlat budjetini kupaytirishda soliqlarni ahamiyati.....	34
Karimova Gulbahor Normurodovna	
Dunyo oziq-ovqat bozorining dinamik rivojlanishidagi o'zgarishlar, qiyinchiliklar va ularning yechimlari	36
Tolipova Baxtigul Farxodovna	
Исследование тепловых и диффузионных процессов при азотировании зубчатых колес в вакуумной среде	39
Жасурбек Юлдашбоевич Холмирзаев	
Axborot tizimlaridan foydalangan holda tashkilotni boshqarish bo'yicha qarorlar qabul qilishni takomillashtirish	49
Xujamova Shahrizoda Otabek Qizi	
Sanoat sektorida dekarbonizatsiya va qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanish strategiyalari	52
Bobobekov Ergash Abdumalikovich	
Sanoat rivojlanishini ekonometrik modellashtirish (Surxondaryo viloyati misolida)	56
Xalmuratov Zakirjan Mekkamovich	
"Yashil iqtisodiyot" – barqaror taraqqiyot omili.....	58
Lapasova Kamola Farhod qizi	
Umumta'lim maktablarida informatika fanini o'qitishda sun'iy intellektdan foydalanishning pedagogik imkoniyatlari	60
Raxmonov Baxtiyor Azzamovich	
"Makroiqtisodiy masalalarni yechishda matematik modellarning ahamiyati"	63
Abdiraimov Abbas Xolmurod O'g'li	
Moda marketingida iste'molchilarning ichki ehtiyojlari va xulq-atvoriga asoslangan yondashuvlar	67
Tuxtaeva Oydiyoy Normamatovna	
O'zbekiston Respublikasida standartlashtirish siyosatida xalqaro tashkilotlar bilan hamkorlik tahlili	72
Raximov Ilyos Muydinovich	
Tijorat banklarida omonatlarni jalb qilishda mijoz sodiqligini oshirishga qaratilgan innovatsion yondashuvlar	75
Raximov Shoxrux Furqatovich	
Raqamli bank xizmatlarida sun'iy intellektdan foydalanishning istiqbollari va xavfsizlik masalalari.....	78
Erdonayev Aliqul Xalimovich	
Ta'minot zanjirini optimallashtirish yo'llari.....	82
Matkarimova Umida Alisher qizi, Yuldashev Abduhakim Abdukarimovich	
The role of global value chains in international trade competition.....	85
Rakhmonova Dildora Ergash Qizi	
Электронная коммерция в узбекистане: государственные стратегии, технологический прогресс и барьеры развития.....	88
Махаммадалиева Муслимахон Шерали Кизи	

Modernization of the social protection system through digital technologies and innovative approaches.....	90
Abduzoirov Mukhiddin Umidjon ugli, Quدراتov Inomjon Nemat ugli	
Tabiiy va sun'iy tolalar asosida qayta ishlangan mahsulotlarning texnologik sifati va iqtisodiy samaradorligi.....	93
Raximov Furqat Jalalovich	
Maishiy kimyo tovarlari B2B bozori uchun barqaror va yashil taqsimot modellarini ishlab chiqish.....	97
Ro'ziyeva Farzona Komiljon qizi	
Chakana savdo va xorijiy investitsiyalarni jalb qilish orqali hududiy iqtisodiyotni rivojlantirish	102
Po'latova Sug'diyona Iskandar qizi, Abdullayev Firdavs Sanjar o'g'li, Ravshanova Muxtarama	
Zamonaviy shahar massivlarida xizmat ko'rsatish va boshqarishda "Aqlli shahar" konsepsiyasi.....	105
Ismailov Najmiddin Ilxamovich	
Germaniyaning ta'minot zanjirlarini boshqarish tajribasidan foydalanishni afzalliklari.....	108
Nuriddinov G'ulomiddin Ziyovuddin o'g'li, Yuldashev Abduhakim Abdukarimovich	
Ta'minot zanjirida CPFR texnologiyasi foydalanishni afzalliklari.....	111
Komilov Muhammad Yusuf Sardorbek o'g'li, Yuldashev Abduhakim Abdukarimovich	
Ta'minot zanjirlarini qo'llashda jahon tajribasi.....	115
Karimov Amirxon Anvarovich, Yuldashev Abduhakim Abdukarimovich	
Sug'urtada investisiya faoliyatini tashkil etishni huquqiy asoslari.....	118
Suyunov Isomiddin Tilovkobilovich	
Yurtimizda amaldagi budjetlararo munosabatlar tartibi, hisobi hamda uning afzalliklari.....	122
Po'latov Tirkash Sotiboldiyevich	
Aholini ijtimoiy himoya qilish institutlari shakllanishining xorij tajribalari	127
Bobonov N.H.	
Способ организации продуктивной работы преподавателя и его влияние на результативность.....	131
Гулнора Казимова	
Literature is a reflection of the soul and culture of humanity.....	136
Sayidova Sayyora Yorikulovna	
Turizm infratuzilmasida transport xizmatlarini integratsiyalash: muammo va yechimlar	140
Vakilov Ruslan Tillabayevich	
Ekoturizm va madaniy meros obyektlariga tashrifni tartibga soluvchi huquqiy normalar	142
Sayfiddinov Sharofiddinxo'ja Najmiddin o'g'li	
Strategies for achieving sustainable growth through green economy transition.....	145
Umida Kakhramonova Gayratovna	
Buxoro viloyatida qishloq xo'jaligida suv resurslaridan foydalanish samaradorligini oshirishda innovatsion yondashuvlar.....	149
Ro'ziyev Sobirjon Samatovich	
Xizmat ko'rsatish sohasida mulkni qayta baholash va unga yetkazilgan moddiy zararni aniqlash.....	153
Xadjayev Kamoliddin Fazliddinovich	
Shahar aglomeratsiyasining sifatini ekologik va geologik mezonlar asosida kompleks baholash.....	155
Irgashev Shavkatbek Turdiyevich	
Sanoatda korxonalarining qayta tiklanuvchi energiya manbalari asosida barqaror iqtisodiy o'sishini ta'minlash	160
Qalandarova Gulshoda Nazirjon qizi	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida hududiy tengsizliklarni kamaytirish usullari.....	165
Ibragimov Baxrom Baxodirovich	
Tog' yon bag'rida joylashgan kon uymlarini ochiq usulda qazib olish xususiyatlari.....	174
I.T. Mislibayev, M.Sh. Ochilova	
Milliy iqtisodiyotda turizmning o'rni va rivojlanish imkoniyatlari.....	176
Xudoyberdiyeva Hilola Himmatovna	
China insurance market experience	178
Jumaboyev Akmal Sheraliyevich	

Tijorat banklarida moliyaviy resurslarning shakllanish manbalari.....	181
Tangirkulov Bekzod Boxadirovich	
Bank tizimida buxgalteriya hisobotlarida axborot texnologiyalarining roli va rivoji.....	185
Sodiqov Sanjar Saydullo o'g'li	
Samarali loyiha risklarini boshqarish: nazariya va amaliyot.....	189
Nosirova Gulira'no Abdulaziz qizi	
XXI-asrda Xitoyning iqtisodiy taraqqiyoti: sohaviy islohotlar, yutuqlar va muammolar tahlili.....	192
D.E.Qarshiyev	
Boshqaruv hisobining zamonaviy konsepsiyalarini joriy etish xo'jalik yurituvchi subyektlarda natijadorlikka erishishning muhim omilidir	195
Xoshimov Baxrom Baxadirovich	
Eksportga chiqariladigan mahsulotlar uchun zamonaviy qadoqlashning ahamiyati va tendensiyalari	201
Xidirov Shohrux Bobur o'g'li	
Усовершенствование подходов к управлению проблемными кредитами в коммерческих банках узбекистана	205
Улмасой Хусан кизи Ахмедова	
Sug'urtada investitsiya faoliyatini obyekt va predmeti	208
D.E.Qarshiev	
O'zbekistonda raqamli texnologiyalarning tadbirkorlik sohasida istiqbollari.....	211
Sattarov Xayrulla Fayzullayevich	
Sug'urtada anderryating xizmatini xorij tajribasidan foydalanish.....	213
D.E. Qarshiev	
Важность проекта «умный город» в узбекистане	216
Акбаржон Иминов	
The role of digitalization of healthcare in the implementation of the safe city project	218
Akbarjon Iminov	
Moliyaviy faoliyat natijalari hisobini takomillashtirishda tahlilning o'rni.....	220
Po'latov Xudoyberdi Uktamovich, Abduxoliqov Isomiddin Ikrom o'g'li, Shakarov Shahzod Sobir o'g'li	
Temir yo'l va intermodal transport tizimining rivojlanishi: investitsiyalar, xarajatlar va samaradorlik tahlili.....	226
Turdiyeva Irodaxon Ismoil qizi	
O'zbekistonda qishloq xo'jaligini barqaror rivojlantirish uchun xorijiy investitsiyalarni jalb qilish ahamiyati.....	230
S.J. Yangiboev	
Korporativ boshqaruv va moliyaviy barqarorlik o'rtasidagi bog'liqlik: davlat ishtirokidagi korxonalar misolida.....	234
Musurmonov Mehroj Murtaza o'g'li	
“Sanoat korxonalarida zamonaviy loyiha menejerining asosiy kompetensiyalar modelini ishlab chiqish”.....	238
Axmedov Daniyar Sabirovich, Valiyev Shamsiddin Eshpulatovich	
Turizmdagi shartnoma munosabatlari: turoperatorlar, turagentlar, turistik xizmatlar iste'molchilari.....	241
Ergasheva Iroda Ibrohim qizi	
“Разработка модели ключевых компетенций современного менеджера проекта в промышленных предприятиях”	243
Ахмедов Данияр Сабирович, Научный руководитель	
Xorijiy tajriba asosida o'zbekistonda oliy ta'lim akademik boshqaruvini takomillashtirish	249
Muxamedova Moxigul Xusanovna	
The role of international institutions in accelerating green finance	253
Qudratov Inomjon Nemat o'g'li	
Barqaror iqtisodiy o'sish sharoitida yashil innovatsiyalar va raqamli texnologiyalarni rivojlantirish	257
Xudayberdieva Dilnoza Egamberdiyevna	
Indicators and criteria of women's sustainable employment in the context of economic growth.....	262
Kholiyorova Shokhista Kahramon kizi	
Qishloq xo'jaligi sohasida “Salam” maxsus savdo shartnomalaridan foydalanish istiqbollari.....	267
Xoliyrov Xomid	

Davlat xaridlarida kichik biznesning ortib borishi va uning umumiy tizimdagi oʻrni	269
Majidov Nizom Baxramovich	
Davlat qarzlari qaytarish mexanizmlarini takomillashtirish va tashqi xatarlardan himoyalash yoʻnalishlari	273
Sayfutdinov Xasanboy Dilshodovich	
Xalqaro moliya institutlaridan investitsiyalarni jalb qilishning ahamiti	277
Tolibov Shoxrux Muminovich	
Oʻzbekiston respublikasining soliq salohiyati: 2024-yilda viloyatlar va Qoraqalpogʻiston.....	280
Poyonov Otabek Abdiqaxxor oʻgʻli, Almardonov Muxamadi Ibragimovich, Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich	
Oliy taʼlim muassasalarida investitsiya muhitini boshqarishning institutsional mexanizmlari	283
Otaxanov Rasulbek Marks oʻgʻli	
Автоматизированное управление корпоративными расходами: стратегический подход и экономическая эффективность.....	286
Кахоров Абдумалик Рахматулло угли	
Повышающаяся значимость коренного изменения деятельности традиционных СМИ в реалиях освещения процесса построения нового Узбекистана.....	289
Салим Дониёров	
Raqamli transformatsiyaning mohiyati va bank sohasidagi ahamiyati.....	294
Kamolov Sardorbek Davlatjon oʻgʻli	
Деятельность международных финансово-кредитных организаций и перспективы развития сотрудничества с Республикой Узбекистан	299
Холикова Зарнигор Камолиддин кизи	
Budjet tashkilotlarining xarajatlar smetalarida davlat xarajatlarini moliyalashtirish tartibi va amal qilish holati.....	302
Abdurasulov Sardor Toʻlqin oʻgʻli	

BUDJET TASHKILOTLARINING XARAJATLAR SMETALARIDA DAVLAT XARAJATLARINI MOLIYALASHTIRISH TARTIBI VA AMAL QILISH HOLATI

Abdurasulov Sardor To'liqin o'g'li

Bank-moliya akademiyasi tinglovchisi

E-mail: atsardor494@gmail.com

Annotatsiya: Davlat budjeti tizimida budget tashkilotlari xarajatlar smetalarini moliyalashtirish tartibi davlat xarajatlarning samaradorligini oshirish va moliyaviy intizomni mustahkamlashda muhim o'rin tutadi. Ushbu maqolada xarajatlar smetalarini tuzish, tasdiqlash va ijrosini ta'minlash jarayonlari, ularning amaldagi huquqiy-me'yoriy asoslari hamda amaliyotdagi muammolar va ularni bartaraf etish yo'llari yoritilgan. Tahlillar budget mablag'laridan oqilona foydalanish, shaffoflikni oshirish va nazorat mexanizmlarini kuchaytirish orqali davlat xarajatlarning moliyalashtirish samaradorligini ta'minlash bo'yicha tavsiyalar beradi.

Kalit so'zlar: budget tashkiloti, xarajatlar smetasi, moliyalashtirish tartibi, davlat xarajatlari, moliyaviy intizom, shaffoflik.

Abstract: In the state budget system, the procedure for financing expenditure estimates of budgetary organizations plays a crucial role in increasing the efficiency of public spending and strengthening fiscal discipline. This article examines the processes of drafting, approving, and executing expenditure estimates, the existing legal and regulatory framework, as well as practical challenges and ways to address them. The analysis provides recommendations for ensuring the effectiveness of public expenditure financing through the rational use of budget funds, enhancing transparency, and strengthening control mechanisms.

Key words: budgetary organization, expenditure estimate, financing procedure, public expenditures, fiscal discipline, transparency.

Аннотация: В системе государственного бюджета порядок финансирования смет расходов бюджетных организаций играет важную роль в повышении эффективности государственных расходов и укреплении финансовой дисциплины. В статье рассматриваются процессы составления, утверждения и исполнения смет расходов, действующая правовая и нормативная база, а также практические проблемы и пути их решения. Анализ содержит рекомендации по обеспечению эффективности финансирования государственных расходов за счёт рационального использования бюджетных средств, повышения прозрачности и усиления контрольных механизмов.

Ключевые слова: бюджетная организация, смета расходов, порядок финансирования, государственные расходы, финансовая дисциплина, прозрачность.

O'zbekiston Respublikasi va Qoraqalpog'iston Respublikasi vazirliklari, idoralari hamda tegishli davlat organlari tomonidan xarajatlar smetasini tuzish jarayonini tashkil etishda budjetni shakllantirishning to'g'riligi, qonuniyligi va samaradorligini ta'minlashning bir qator muhim jihatlari alohida e'tibor qaratilmoqda.

Birinchiidan, xalq deputatlari Kengashi sessiyalarida qabul qilingan qarorlar va moliya organlarining ko'rsatmalari asosida yo'riqnomalar beriladi. Ushbu yo'riqnomalarda kelgusi yil uchun xarajatlar smetasini tayyorlash tartibi va muddatlari ko'rsatiladi. Bundan tashqari, tashkilot rahbarlari va buxgalterlari bilan yig'ilishlar o'tkazilib, ularda vazirlik va idoralar smeta hujjatlarini tuzishning to'g'ri tartibi va muddatlari bo'yicha ko'rsatmalar beradi.

Mazkur yig'ilishlarda mutasaddilar tomonidan tashkilotlarning moliya-xo'jalik faoliyatiga oid tegishli qonun hujjatlarining qo'llanilishi, xarajatlar smetalarining amaldagi qonunlarga to'liq mos holda tuzilishini ta'minlash masalalari ham tushuntiriladi. Ular moliyaviy intizomga rioya qilish muhimligini va fiskal mas'uliyatni saqlab qolish uchun samaradorlik doirasida ishlash zarurligini ta'kidlaydilar.

Bundan tashqari, smetalarni tayyorlash va kerakli shakllarni to'ldirish bo'yicha texnik ko'rsatmalar beriladi. Vazirlik va idoralar o'z tasarrufidagi tashkilotlarga iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanish ko'rsatkichlaridan kelib chiqib,

kelgusi yil uchun ishlab chiqarish ko'rsatkichlarini taqdim etadi. Bular sinflar soni, talabalar, bolalar, shifoxona yotoqlari yoki kunduzgi parvarishlash muassasalari kabi omillarni o'z ichiga olishi mumkin. Ularning har biri tegishli tashkilotlarning moliyaviy ehtiyojlarini belgilashga xizmat qiladi.

Xarajatlarni hisoblashda iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanish uchun zarur bo'lgan resurslarga jiddiy e'tibor beriladi. Bunda samaradorlik va resurslarni boshqarish tamoyillariga qat'iy rioya qilinadi. Bu jarayonlarning huquqiy asosini O'zbekiston Respublikasi qonunlari, Oliy Majlis qarorlari, Prezident farmonlari, Vazirlar Mahkamasining qaror va farmoyishlari hamda Iqtisodiyot va moliya vazirligining normativ-huquqiy hujjatlari tashkil etadi.

Bundan tashqari, budget tashkilotlari xarajatlarini rejalashtirishning normativ usulida tovar va xizmatlarning davlat tomonidan tartibga solinadigan narxlar va tariflari hisobga olinadi hamda kelgusi moliya yili uchun joriy iqtisodiy sharoit va qonunchilik talablari xarajatlar smetasida aks ettirilishi ta'minlanadi.

Kelgusi moliya yili uchun hisob-kitoblarni tayyorlash O'zbekiston Respublikasi va Qoraqalpog'iston Respublikasi vazirliklari, idoralari va boshqa manfaatdor organlari rahbarlarining ko'rsatmalari hamda takliflarini o'z ichiga oladi. Ushbu tavsiyalar amaldagi qonunchilik bazasiga mos kelsa, ko'rib chiqiladi. Xarajatlar smetasi uchun ajratilgan mablag'lar amaldagi qonunlar va qoidalarga muvofiq belgilangan maxsus ko'rsatmalarga asosan turli muhim toifalarni qamrab oladi.

Ish haqi smetaga "Budget to'g'risida"gi qonunda belgilangan ish haqi stavkalari, tasdiqlangan shtat darajalari va me'yorlariga rioya qilgan holda kiritiladi. O'qituvchilarning ish haqi qonun hujjatlarida, o'quv rejasida va tariflash tizimida nazarda tutilgan barcha qo'shimcha to'lovlarni hisobga olgan holda belgilanadi. Xuddi shunday, ijtimoiy sug'urta to'lovlari ham xarajatlar smetasiga kiritiladi va mehnatga haq to'lashdan davlat ijtimoiy ta'minot tizimiga mablag'larning o'tkazilishini aks ettiradi. Kommunal xizmatlar uchun to'lov xarajatlari amaldagi narxlar va tariflarga muvofiq belgilanadi, xodimlarga bepul ko'rsatiladigan uy-joy kommunal xizmatlari xarajatlari esa amaldagi qonun hujjatlariga muvofiq hisoblanadi.

Oliy va o'rta maxsus ta'lim muassasalari talabalariga beriladigan stipendiyalar, stipendiya miqdori va uni taqsimlash tartibidan kelib chiqqan holda hisoblanadi. Bundan tashqari, ijtimoiy-madaniy tashkilotlarda oziq-ovqat xarajatlari belgilangan me'yorlar bo'yicha, dori-darmonlar uchun xarajatlar qonun hujjatlarida nazarda tutilgan kassa xarajatlari me'yorlariga muvofiq belgilanadi. Ijtimoiy-madaniy tashkilotlarni kiyim-kechak va boshqa iste'mol tovarlari bilan ta'minlash xarajatlari moddiy ta'minotning amaldagi standartlariga mos tarzda hisoblanadi.

Xarajatlarni rejalashtirish va nazorat qilishda mablag'larning qonuniy, samarali va maqsadli taqsimlanishini ta'minlash uchun belgilangan tartib va qoidalarga amal qilinadi. Yuridik shaxs maqomiga ega bo'lgan va davlat budjetidan tashqari manbalardan moliyalashtirish imkoniyatiga ega bo'lgan tashkilotlar uchun smetada qo'shimcha daromadlar hamda ular bilan bog'liq xarajatlar aks ettirilishi kerak. Ko'rsatilgan daromadlar tegishli qonunlarda belgilangan miqdorlarda belgilanadi.

Kelgusi moliya yili uchun davlat budjeti yil boshiga qadar tasdiqlanmagan taqdirda, davlat xarajatlari budget qabul qilingunga qadar belgilangan shartlarda amalga oshiriladi. Moliyaviy yil davomidagi xarajatlar O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi tomonidan belgilangan tartibda, lekin o'tgan moliya yilining oxirgi choragi uchun ajratilgan mablag'larning uchdan bir qismidan oshmagan miqdorda amalga oshiriladi. Xarajatlarni taqsimlash har oyda moliyaviy yil uchun rejalashtirilgan va rejadan tashqari xarajatlarga muvofiq amalga oshiriladi.

Joriy moliya yilida xarajatlar O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi tomonidan belgilangan tartibda, o'tgan moliya yilining oxirgi choragi uchun budjetdan ajratiladigan mablag'larning uchdan bir qismidan oshmasligi sharti bilan, moliya yilida amalga oshirilishi rejalashtirilmagan xarajatlar hajmiga muvofiq har oyda amalga oshiriladi. O'tgan moliya yilida sarflanmagan budget xarajatlari joriy moliya yilida o'tkazilishi yoki amalga oshirilishi mumkin emas. O'tgan moliya yili uchun soliqlarni undirish va majburiy to'lovlarni to'lash tartibi yangi moliya yili uchun davlat budjeti qabul qilingunga qadar amal qiladi. Davlat budjeti moliya yili boshlanganidan keyin qabul qilinganda, xarajatlarning umumiy miqdori shu moliya yilida qabul qilingan davlat budjetiga mos kelishini ta'minlash zarur.

Hisob-kitoblarni tayyorlash jarayoni bir necha asosiy bosqichlarni o'z ichiga oladi. Tashkilotlarning xarajatlar smetasi uch nusxada tuziladi va har bir nusxa tashkilot rahbarlari hamda buxgalteriya xodimlari tomonidan imzolaniadi. Birinchi nusxa tashkilotning o'zida, ikkinchisi tegishli mahalliy moliya organida, uchinchi esa yuqori tashkilotga taqdim etiladi.

Tegishli moliya organlari budget smetalarini tayyorlash yoki ijro etishning istalgan bosqichida vazirliklar, idoralar va boshqa tegishli organlardan hisob-kitoblarni talab qilishga haqli. Ushbu hisob-kitoblar ko'rib chiqilgandan so'ng talab qiluvchi moliya organlariga qaytariladi.

Ko'rib chiqish chog'ida O'zbekiston Respublikasi va Qoraqalpog'iston Respublikasi vazirliklari, idoralari va davlat boshqaruvi organlari tomonidan turli toifadagi xarajatlar, jumladan ish haqi, nafaqalar, kapital qo'yilmalar va boshqa xarajatlar uchun ajratilgan mablag'lar summolari baholanadi. Agar xarajatlar hajmi budjetni tasdiqlashda O'zbekiston Respublikasi Hukumatining belgilangan limitlaridan oshib ketsa, tegishli vazirlik, idora

yoki davlat organi rahbari tasdiqlangan budgetga rioya etilishini ta'minlash maqsadida ayrim tashkilotlarning xarajatlar smetasini kamaytirishga majbur bo'ladi.

O'zbekistonda amalga oshirilayotgan islohotlarga baho berish va ularning real sektordagi iqtisodiy o'sishga ta'sirini o'rganish muhim ahamiyat kasb etadi. Sh. Mirziyoyev ta'kidlaganidek: "Respublikamizda amalga oshirilayotgan iqtisodiy islohotlar va ijtimoiy o'zgarishlarning samarasi, birinchi navbatda, aholining moddiy ahvoli va farovonligini, uning hayot darajasi va sifatini oshirishga qay darajada ta'sir ko'rsatayotgani bilan o'lchanadi" (2016-yil). Shu sababli, iqtisodiyotning real sektori bo'yicha aniq tadbirlar va ustuvor yo'nalishlarning ta'sir darajasini o'rganish hamda tahlil qilish hozirgi kunning dolzarb masalalaridan biridir.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasining milliy statistika tizimini yanada takomillashtirish va rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Qaroriga (<https://lex.uz/docs/4926736>) muvofiq, O'zbekistonda 2013-yildan boshlab MHT-2008 ni amaliyotga joriy qilish choralari ko'rilmogda. Strategiya doirasida 2020-yildan boshlab MHT-2008 ni bosqichma-bosqich amaliyotga joriy qilish rejalashtirilgan. MHT-2008 da nomoliyaviy sektorga quyidagicha ta'rif berilgan: "Nomoliyaviy korporatsiyalar — bu asosan bozor tovarlari va nomoliyaviy xizmatlarini ishlab chiqaruvchi institutsional birliklar" (Система национальных счетов, 2008-yil). Demak, iqtisodiyotning real sektori deganda, aynan tovar va nomoliyaviy xizmatlar ishlab chiqaruvchi iqtisodiyot subyektlari tushuniladi.

Har qanday mamlakatning ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyoti hamda jahon hamjamiyatidagi o'rni va roli bevosita real sektor holatiga bog'liq. Real sektor holatini umumlashtirilgan tarzda YaIM hajmi va o'sish sur'atlari orqali aniqlash mumkin. Shu o'rinda ta'kidlash joizki, respublikada YaIMning o'sish tendensiyalarida so'nggi yillarda barqarorlik kuzatilmoqda (1-jadval).

1-jadval. O'zbekistonda nominal va real YaIM va uning o'sish sur'ati

Ko'rsatkich	Yillar												O'zgarishi (foiz)
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Nominal YaIM (mlrd. so'm)	78937	103233	127590	153311	186829	221351	255422	317476	424729	529391	602551	743588	942
Real YaIM (mlrd. so'm)	78937	84877	90905	97538	104243	111768	118398	123602	130221	137656	140016	142396	180,4
YaIM o'sishi (foizda)	107,1	107,5	107,1	107,3	106,9	107,2	105,9	104,4	105,4	105,7	101,7	107,4	+0,3

Manba: O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi ma'lumotlari asosida Muallif tomonidan tayyorlandi

1-jadval ma'lumotlari 2010–2021-yillar oralig'ida YaIMning o'sish sur'atlari beqarorligini ko'rsatadi. Jumladan, 2010–2016-yillar davomida o'rtacha 7,2 foizni tashkil etgan. Bu davr mamlakat hukumati tomonidan amalga oshirilgan chuqur institutsional o'zgarishlar natijasi sifatida baholanishi mumkin. 2016–2019-yillarda YaIM o'sishi nisbatan past bo'lib, o'rtacha 5,3 foizni, 2020-yilda esa 1,7 foizni tashkil etdi. 2021-yilda YaIMning o'sish sur'ati 7,4 foizni tashkil etgani optimistik prognoz ishlab chiqishga asos bo'lishi mumkin.

Umuman, o'rganilgan davrning dastlabki va so'nggi yillarida YaIM o'sish sur'atlari deyarli o'zgarmadi. O'sish sur'atlaridagi farq +0,3 foiz bo'lib, 2010-yilda YaIMning o'sishi 7,3 foizni, 2022-yilda esa 7,4 foizni tashkil etdi. YaIMning yillik o'sish darajasi 4,4–7,5 foiz oralig'ida bo'lib, o'rtacha 6,6 foizni tashkil etdi.

Fikrimizcha, 2016–2020-yillarda YaIM o'sish sur'atlarining pasayishi quyidagi omillar natijasida yuzaga kelgan:

- statistik ko'rsatkichlar va ularni hisoblashda jahon amaliyotidagi tajribani qo'llash natijasida ma'lumotlarning aniqligi oshgan;

- XX asrning 90-yillari va XXI asrning boshlarida O'zbekistonda amalga oshirilgan institutsional o'zgarishlar YaIMning barqaror o'sishiga turtki bo'lgan bo'lsa-da, 2010-yillarga kelib davr talablariga moslashishda kechikishlar yuzaga kelgan. Bu esa yangi institutsional o'zgarishlarni joriy etish va diversifikatsiya jarayonlarini chuqurlashtirish zaruratini keltirib chiqargan;

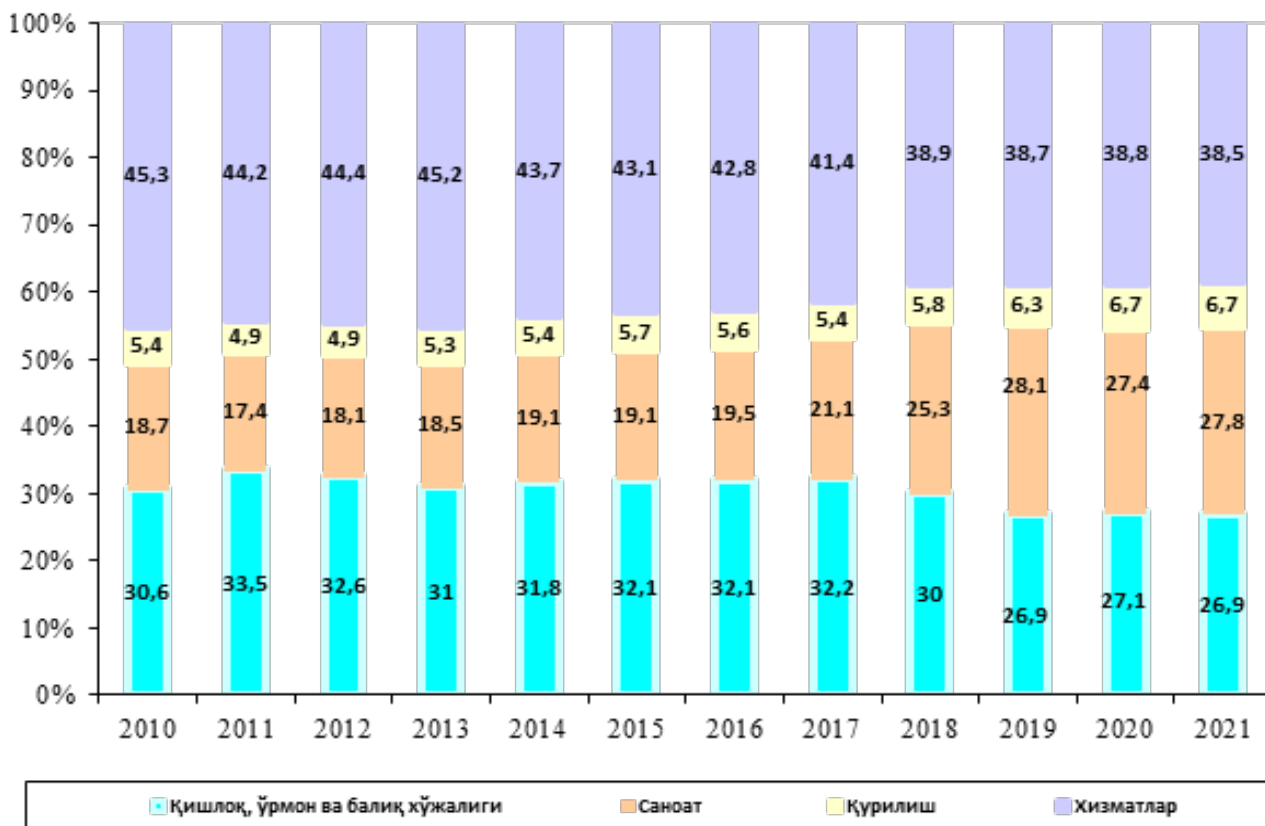
- "valyuta bozorini liberallashtirish, shu jumladan, milliy valyutaning boshqa xorijiy valyutalarga nisbatan almashuv kursini belgilashda faqat bozor mexanizmlaridan foydalanishga o'tish" (www.lex.uz, PF-5177, 2017-yil);

- davlat budjeti xarajatlarning oshishi, yangi pul birliklarining joriy etilishi va iqtisodiyotning tez sur'atlarda kreditlanishi orqali pul massasining sezilarli darajada ortishi, shuningdek, real ishlab chiqarish hajmining kamayishi natijasida talab inflyatsiyasining yuzaga kelishi;

– 2020-yilda YalMning pasayishi Covid-19 pandemiyasi sharoitida joriy etilgan karantin choralarining iqtisodiyotning real sektoriga salbiy ta'siri ostida kechgan.

Demak, mazkur omillar iqtisodiyotda nafaqat institusional o'zgarishlarni amaliyotda kuzatishni, balki ularning tub mohiyatini qayta ko'rib chiqishni talab etadi. So'nggi yillarda moddiy ne'matlar ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish sohaslarining tarkibida sezilarli o'zgarishlar yuz berdi (1-rasm).

1-rasm. YalMda real sektor tarmoqlari ulushi (foizda)

Manba: O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi ma'lumotlari asosida Muallif tomonidan tayyorlandi

1-rasmda 2010–2021-yillar davomida O'zbekistonda YalMning tarmoqlar bo'yicha taqsimlanishidagi o'zgarishlar aks ettirilgan. YalM tarkibida real sektor sanoatining ulushi sezilarli darajada ortib, 2010-yildagi 18,7 foizdan 2021-yilda 27,8 foizga yetdi. Bu o'sish mamlakat iqtisodiyotida sanoat va ishlab chiqarish tarmoqlarining roli tobora ortib borayotganidan dalolat beradi.

Aksincha, qishloq, o'rmon va baliq xo'jaligining YalMdagi ulushi 2010-yildagi 30,6 foizdan 2021-yilda 26,9 foizgacha kamaydi, bu esa iqtisodiyotning asosiy tarmog'i sifatida qishloq xo'jaligidan asta-sekin uzoqlashayotganini ko'rsatadi.

Bundan tashqari, qurilish sektori ham ushbu davrda o'sish kuzatdi. Uning YalMdagi ulushi 2010-yildagi 5,4 foizdan 2021-yilda 6,7 foizgacha ko'tarildi. Bu holat mamlakat miqyosida infratuzilma va shaharsozlik loyihalariga yo'naltirilayotgan investitsiyalar hajmining ortishi bilan izohlanadi.

O'zbekiston yalpi ichki mahsulotida real sektor sanoati (shu jumladan qurilish) ulushining, xususan 2018-yilda sezilarli darajada o'sishi hukumat tomonidan iqtisodiyotni rivojlantirishni qo'llab-quvvatlash uchun strategik jihatdan qariyb 2 trillion so'm mablag' ajratilgani bilan bog'liq. Ushbu mablag' "Har bir oila — tadbirkor", "Yoshlar — kelajagimiz" kabi tadbirkorlikni rag'batlantirish dasturlariga yo'naltirildi. Shuningdek, Prezident Shavkat Mirziyoyevning 2018-yildagi ma'lumotlariga ko'ra, hududlarda 2600 dan ortiq biznes loyihalari amalga oshirilgani sanoat o'sishi va iqtisodiyotni diversifikatsiya qilishda muhim omil bo'ldi.

Shuni ham ta'kidlash joizki, 1990–2018-yillar oralig'ida O'zbekistonda YalM HQP bo'yicha 463 foizga oshib, MDH davlatlari ichida eng yuqori ko'rsatkichlardan biriga erishildi. Taqqoslash uchun, shu davrda Turkmaniston YalMi 467 foiz, butun dunyo YalMi 369 foiz, Ozarbayjon 339 foiz, Qozog'iston 267 foiz, Rossiya 253 foiz, Tojikiston 150 foiz, Qirg'iziston 147 foiz, Ukraina esa atigi 41 foiz o'sishga erishdi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Рябова М.А. Бюджетный учет и отчетность: учебное пособие. – Ульяновск: УлГТУ, 2010.
2. Яричина Г.Ф. Бюджетный учет и отчетность: учебное пособие. – Красноярск, 2008.
3. Mehmonov S.U. Byudjet hisobi: o'quv qo'llanma. – Toshkent: Fan va texnologiyalar, 2012.
4. O'zbekiston Respublikasining Byudjet kodeksi. – 23.12.2013-y., <https://lex.uz/docs/-2304138>
5. Ostonokulov A.A. Byudjet tashkilotlarining byudjetdan tashqari mablag'lari hisobi va hisoboti metodologiyasini takomillashtirish: monografiya. – T.: "VNESHEWESTPROM" nashriyoti, 2021. – 208 b. – ISBN 978-9943-7453-2-2.
6. Ostonokulov A.A. Improving accounting of settlements with suppliers and buyers in public sector institutions // American Journal of Economics and Business Management. – 2021. – Vol. 4, № 2. – ISSN: 2576-5973.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025-yil, may.

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

EI.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
